

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 5903-2025

Medewerker	:	Annietha Tigchelaar
Team	:	BOR & PM
Datum	:	28 januari 2025
Portefeuillehouder	:	wethouders Judith Compagner en Marcel Blind

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Collegebesluit: Beleidsregel Innen Eigen Bijdrage Oekraïne gemeente Olst-Wijhe</p> <p>☒ Collegebesluit: Mandaat en Machtiging Innen Eigen Bijdrage</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ team Bedrijfsvoering</p> <p style="padding-left: 20px;">☒ juridisch, financiën en communicatie</p> <p>☒ anders, nl. Wiz (inkomen), DOWR (uitvoering uitkeringsadministratie)</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Innen Eigen Bijdrage ontheemden Oekraïne</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. De beleidsregel Eigen Bijdrage Ontheemden Oekraïne gemeente Olst-Wijhe vast te stellen.
2. Bij de beoordeling van de Eigen Bijdrage 15% boven op de norm leefgeld vrij te laten voor de berekening van de Eigen Bijdrage, zodat "werken loont".
3. De gemeente Deventer mandaat te verlenen om de Eigen Bijdrage te innen bij ontheemden uit Oekraïne.
4. De regeling na vier maanden te evalueren.

SAMENVATTING

Sinds het uitbreken van de oorlog heeft Nederland duizenden ontheemden opgevangen. Veel van de ontheemden uit Oekraïne zijn aan het werk in Nederland en kunnen veelal in hun eigen onderhoud voorzien. Daarom heeft het Rijk ervoor gekozen de ontheemden uit Oekraïne een eigen bijdrage te laten betalen voor de opvang.

De gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe gaan samenwerken, dit betekent dat de gemeente Deventer de werkzaamheden rondom het innen van de eigen bijdrage gaat uitvoeren. Hiervoor moet het mandaat geregeld worden, daarnaast is er een beleidsregel opgesteld om de uitvoering eenduidig te laten verlopen.

AANLEIDING

Sinds het uitbreken van de oorlog heeft Nederland duizenden ontheemden opgevangen. Veel van de ontheemden uit Oekraïne zijn aan het werk in Nederland en kunnen veelal in hun eigen onderhoud voorzien. Daarom heeft het Rijk ervoor gekozen de ontheemden uit Oekraïne een eigen bijdrage te laten betalen voor de opvang.

Om dit te kunnen bewerkstellingen is er een wijziging doorgevoerd in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne per 1 juli 2024. De wijziging verplicht gemeenten een eigen bijdrage te gaan innen. Gemeenten hebben een implementatieperiode gekregen van maximaal 6 maanden. Uiterlijk 1 januari 2025 moeten gemeenten starten met het innen van de verplichte eigen bijdrage. Binnen de gemeente Olst-Wijhe gaat het naar verwachting om 116 ontheemden uit Oekraïne die de bijdrage gaan betalen.

De nieuwe regeling stelt dat volwassen ontheemden uit Oekraïne die werken of waarvan de partner werkt de eigen bijdrage gaan betalen. De hoogte van de bijdrageplicht is 105 euro per maand per volwassen ontheemde voor GWE (gas, water en elektra). De tendens is dat de meeste ontheemden uit Oekraïne zich goed kunnen vinden in de bijdrage die zij gaan betalen aan de opvang.

De gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe werken hierin samen. De gemeente Deventer gaat de werkzaamheden rondom het innen van de eigen bijdrage uitvoeren. Dit zorgt voor efficiëntie en kostenbesparing. Het is ook eenvoudiger om de juiste personele inzet te organiseren. Het mandaat om de bijbehorende werkzaamheden uit te voeren, moet daarom overgeheveld worden naar de gemeente Deventer.

BEOOGD RESULTAAT

Het beoogde effect van de Inning Eigen Bijdrage is aan te sluiten bij de inkomenssituatie van andere bewoners van binnen de gemeente door het innen van een Eigen Bijdrage voor gas, water, licht en (bij ons niet aan de orde) maaltijden. Het uitgangspunt van de Eigen Bijdrage is dat ontheemden uit Oekraïne die een toereikend inkomen verdienen meebetalen aan de kosten van de opvang. Dat is ook het uitgangspunt van veel andere wettelijke regelingen voor niet-vluchtelingen. Als iemand voldoende inkomen heeft, wordt de ondersteuning vanuit de overheid verminderd of stopgezet.

KADER

- [Handreiking](#) invoering Eigen Bijdrage voor ontheemden uit Oekraïne
- [Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne](#)
- [Regeling](#) opvang ontheemden Oekraïne en [Bekostigingsregeling](#) opvang ontheemden Oekraïne

ARGUMENTEN VOOR

1.1 De beleidsregel geeft duidelijkheid over de uitvoering van het Innen Eigen Bijdrage Oekraïne.

De basisprincipes van de Eigen Bijdrage regeling zijn door het Rijk bepaald, maar er is geen uniforme uitvoeringsinstructie. Dit betekent dat er op een beperkt aantal onderdelen gemeentelijk moet worden bepaald hoe wij uitvoering geven aan de regeling, hiervoor is een beleidsregel opgesteld.

De beleidsregel maakt duidelijk hoe we als gemeente met de beslissingsruimte omgaan. In de beleidsregel geven we aan hoe we als gemeente belangen tegen elkaar afwegen, feiten vaststellen en de wettelijke voorschriften uitleggen.

2.1 “Werken loont” sluit aan bij het advies van de VNG en de P-wet.

Het voorstel is om -naar analogie van de P-wet- werken vanuit het principe “werken moet lonen”. Dit betekent dat wij bij de beoordeling van de Eigen Bijdrage, per gezin, uit willen gaan van een minimaal inkomen van 115% van de norm leefgeld + Eigen Bijdrage. Hiermee laten wij een deel van het inkomen vrij om werken te laten lonen. Met dit percentage wordt aansluiting gezocht bij het percentage dat naar alle waarschijnlijkheid per 1 juli 2025 gaat gelden als standaard percentage vrij te laten inkomen in de P-wet, namelijk 15%. Dit is conform het advies van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

3.1 Het is efficiënt en kosten besparend om de werkzaamheden in Deventer te beleggen.

De gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe werken samen. De gemeente Deventer voert de werkzaamheden rondom het innen van de eigen bijdrage uit. Dit zorgt voor efficiëntie en kostenbesparing.

Het is ook eenvoudiger om de juiste personele inzet te organiseren. Hiervoor moet het mandaat worden overgeheveld naar de gemeente Deventer.

ARGUMENT TEGEN

1.1 De uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid van het invoeren van de regeling

Gemeenten zijn verplicht om vanaf 1 januari 2025 de Eigen Bijdrage te innen. Echter heeft de VNG op een aantal onderdelen zorgen geuit en vragen gesteld. Het gaat dan met name om het ontbreken van de mogelijkheid tot invorderen bij dwangbevel (wanbetalers).

RISICO'S

Op voorhand verwachten we dat de inkomsten hoger zijn, dan de benodigde personeelskosten voor de drie gemeenten gezamenlijk. De werkelijke inkomsten die gemeenten ontvangen worden in mindering gebracht op de totale specifieke uitkering die de gemeente ontvangt voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Daarnaast moeten de implementatie- en uitvoeringskosten ook worden bekostigd uit de specifieke uitkering (normvergoeding). Naar verwachting zullen de kosten van het innen van de Eigen Bijdrage door ervaring de komende maanden lager worden. Medewerkers van gemeente Deventer zullen per ontheemde minder tijd bezig zijn om een beschikking en betaling te innen.

Er is een kans dat een ontheemde weigert de Eigen Bijdrage te betalen. De locatiemanager gaat in gesprek met deze persoon om de Eigen Bijdrage alsnog te kunnen innen. Echter is het niet mogelijk om over te gaan tot dwangbevel.

FINANCIËN

De implementatie- en uitvoeringskosten moeten worden betaald uit de normvergoeding die de gemeente ontvangt uit de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne.

De kosten voor DOWR in 2025 m.b.t. de inhuur van tijdelijk capaciteit en inzet van uitkeringsadministratie Deventer, zijn € 369.618,-. De kosten worden verdeeld op basis van het aantal opgevangen ontheemden uit Oekraïne per gemeente. Na toepassing van de verdeelsleutel zijn de kosten voor gemeente Olst-Wijhe: € 86.085,-. Op basis van de conceptbegroting 2025 voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne, biedt dit budget ruimte om deze kosten te dekken.

De geschatte Eigen Bijdragen betreft 116 personen per maand á € 105 en daarmee komen de inkomsten voor 2025 op € 146.160,-. Deze inkomsten moeten worden afgedragen aan het Rijk.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

PARTICIPATIE

N.v.t.

COMMUNICATIE

Een zorgvuldig communicatie naar bewoners is gestart. Er is een aankondigingsbrief naar de betreffende bewoners verzonden, waarna een voorneming tot inning volgt waarbinnen de ontheemde uit Oekraïne kan aantonen dat de Eigen Bijdrage onevenredig of niet van toepassing is. Daarop volgt een beschikking eind januari, waarin wordt geattendeerd op de mogelijkheid tot bezwaar. De incasso met de inning over de maand januari volgt begin februari.

Op 11 januari jl. is een bijeenkomst georganiseerd voor alle ontheemden uit Oekraïne om hen aanvullend te informeren over het innen van de Eigen Bijdrage. Medio januari en februari worden alle huishoudens bezocht door team Welzijn en wordt het innen van de Eigen Bijdrage besproken.

PLANNING EN UITVOERING

Per 1 januari 2025 wordt gestart met het de inning van de Eigen Bijdrage voor gas, water en elektra. De startdatum sluit aan bij de regeling die gemeenten per 1 juli 2024 verplicht om een Eigen Bijdrage te innen met een implementatieperiode van 6 maanden.